

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain muuttamista siten, että muutosturvan toimintamalliin liittyvään työllistymisohjelmaan olisi oikeus myös työ- ja elinkeinotoimistoon työnhakijoiksi ilmoitautuneilla, joilla on määräaikaisen palvelussuhteen päättyessä työhistoriaa vähintään viisi vuotta viimeisen seitsemän vuoden aikana. Lisäksi vähintään 180 kalenteripäiväksi lomautetuilla tai vastaavan ajan lomautettuna olleilla olisi oikeus työllistymisohjelmaan,

jos heillä on työhistoriaa vähintään kolme vuotta.

Ehdotetut muutokset ovat osa hallituksen elvytystoimenpiteitä ja niillä pyritään edistämään taloudellisen taantumun johdosta työttömäksi jäävien työllistymistä ja parantamaan heidän mahdollisuuksiaan osallistua erityisesti työvoimapoliittiseen aikuiskoulutukseen.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2009.

PERUSTELUT

1 Nykytila ja ehdotetut muutokset

Maailmanlaajuisen taantumun heikentäessä nopeasti taloudellista tilannetta ja työllisyyttä hallitus on päättänyt toimenpidekokonaisuudesta, jolla se pyrkii elvyttämään taloutta. Osana tätä kokonaisuutta hallitus on päättänyt muutosturvan toimintamallin laajentamisesta.

Muutosturvan toimintamallista säädetään julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain (1295/2002) 5 a luvussa. Muutosturvan avulla irtisanottu tai työttömyysuhan alainen työntekijä pyritään työllistämään mahdollisimman nopeasti. Muutosturva muodostuu yksilöllisestä työnhakusuunnitelman korvaavasta työllistymisohjelmasta, työllistymisohjelmassa sovituista julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain mukaisista palveluista ja toimenpiteistä sekä mahdollisista muista ammatillisia valmiuksia kehittävästä palveluista ja toimenpiteistä. Työnhakija, jolle on laadittu työllistymisohjelma, voi olla oikeutettu työllistymisohjelmallisään ja muuttokus-

tannusten korvaamiseksi maksettavaan liikukuusavustukseen.

1.1 Oikeus työllistymisohjelmaan

Julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain 5 a luvun 2 §:ssä säädetään oikeudesta työllistymisohjelmaan. Pykälän 1 momentissa ehdotetaan säädettäväksi työllistymisohjelmaan oikeutettujen henkilöiden piirin laajentamisesta. Lakiteknisistä syistä momentti ehdotetaan jaettavaksi kohtiin.

Ehdotetun 1 kohdan mukaan työllistymisohjelmaan olisi oikeus työnhakijaksi rekisteröityneellä henkilöllä, jonka työnantaja on irtisanonut taloudellisilla tai tuotannollisilla perusteilla. Kohta vastaisi asiasisällöltään voimassa olevaa lakia, mutta sitä täsmennettäisiin viittaamalla työsopimuslain (55/2001) 7 luvun 3 §:ään (taloudelliset ja tuotannolliset irtisanomisperusteet), 7 §:ään (irtisanominen saneerausmenettelyn yhteydessä) ja 8 §:ään (työnantajan konkurssi ja kuolema). Kohdassa ei mainittaisi työsopimuslain 7 lu-

vun 4 §:ää, koska se on luonteeltaan taloudellista tai tuotannollista irtisanomisperustetta määrittelevä säännös. Pykälän jättämisellä mainitsematta ei tarkoitettaisi ottaa kantaa irtisanomisperusteeseen.

Ehdotettu 2 kohta vastaisi voimassa olevaa lakia. Työllistymisohjelmaan olisi oikeus työnhakijalla, joka on työsuhteen päättyessä ollut määräaikaisessa työsuhteessa samaan työnantajaan keskeytyksittä vähintään kolme vuotta tai määräaikaisissa työsuhteissa samaan työnantajaan yhteensä vähintään 36 kuukautta viimeksi kuluneen 42 kuukauden aikana.

Momentin 3 kohdassa ehdotetaan säädettäväksi, että työnhakijalla, jonka työsuhte on päättynyt työsopimuksen määräaikaisuuden takia, olisi oikeus työllistymisohjelmaan, jos hänellä on työhistoriaa vähintään viisi vuotta viimeisen seitsemän vuoden aikana. Säännös parantaisi määräaikaisuuden päättymisen takia työttömäksi jäävän henkilön asemaa, koska toisin kuin voimassa olevaa lakia vastaavassa 2 kohdassa työhistoriaan luettaisiin sekä määräaikaiset että toistaiseksi voimassa olleet työsuhteet. Aiempien työsuhteiden päättymisyyllä ei myöskään olisi merkitystä.

Momentin 4 ja 5 kohdissa ehdotetaan säädettäväksi lomautettujen oikeudesta työllistymisohjelmaan työsuhteen jatkuessa. Oikeus työllistymisohjelmaan olisi työnhakijoilla, jotka ovat olleet lomautettuina yhdenjaksoisesti vähintään 180 kalenteripäivää. Lomautuksen yhdenjaksoisuutta tulkittaisiin yhdenmukaisesti työmarkkinoilla vakiintuneiden tulkintojen kanssa, eli tilapäinen työhön kutsuminen lomautuksen aikana ei katkaisisi tässä tarkoitettua yhdenjaksoisuutta eikä 180 kalenteripäivän laskentaa. Käytännössä työ- ja elinkeinotoimisto ratkaisisi asian sen perusteella, onko työnantaja lomautuksen jatkuessa antanut uuden lomautusilmoituksen.

Lisäksi työllistymisohjelmaan olisi oikeus lomautetuilla, jotka on lomautettu lomautusilmoituksen mukaan vähintään 180 kalenteripäiväksi tai joiden yhdenjaksoinen lomautus ja sitä välittömästi seuraava uusi lomautusilmoituksen mukainen lomautus kestävät yhteensä vähintään 180 kalenteripäivää. Työntekijä katsottaisiin lomautetuksi vähintään 180 kalenteripäiväksi myös silloin, kun lomautuksen kestoksi olisi lomautusilmoi-

tuksessa merkitty ”toistaiseksi”. Lomautuksen toteuttamistavalla ei olisi merkitystä, eli työaika lyhentämällä toimeenpantu lomautus luettaisiin 180 kalenteripäivän edellytykseen kokonaisuudessaan, myös työssäolopäivien osalta.

Koska työllistymisohjelman laatimisen tavoitteena on johtaa työnhakijan mahdollisimman nopeaan työllistymiseen, 4 kohdassa tarkoitettujen lomautettujen tulisivat lomautuksen kesto koskevan edellytyksen osalta oikeuteksi työllistymisohjelmaan heti, kun työntekijä on saanut lomautusilmoituksen, jonka mukaan lomautus tulisi kestämään aiemmin mahdollisesti jo toteutuneen lomautuksen kanssa yhteensä yhdenjaksoisesti vähintään 180 kalenteripäivää. Työhistoriaa koskevan edellytyksen tulisi täytyä ajankohtana jolloin työnhakija on saanut lomautusilmoituksen, jonka perusteella lomautus tulee kestämään vähintään 180 kalenteripäivää. Jos työhistoriaedellytys ei täyty, oikeutta työllistymisohjelmaan tarkasteltaisiin työsuhteen jatkuessa seuraavan kerran työnhakijan pyynnöstä lomautuksen jatkuttua 5 kohdassa tarkoitettulla tavalla vähintään 180 kalenteripäivää. Jos työhistoriaedellytys ei tällöinkään täytyisi, oikeutta työllistymisohjelmaan ei olisi.

Vähintään 180 kalenteripäivää lomautettuina olleilta tai vastaavaksi ajaksi lomautetuilta edellytettäisiin kolmen vuoden työhistoriaa saman tai eri työnantajien palveluksessa. Tämä olisi perusteltua, koska työsopimuslain mukainen lomautus perustuu aina taloudellisiin tai tuotannollisiin syihin, ja työhistoriaedellytys olisi tällöin sama kuin mainituista syistä irtisanottujen henkilöiden kohdalla. Työhistorian kertymiseksi olisi tässä, samoin kuin muissakin 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa, riittävää, että työsuhte olisi ylipäätään voimassa. Työajalla tai mahdollisilla palkattomilla poissaoloilla ei siten olisi merkitystä.

1.2 Pyyntö työllistymisohjelman laatimisesta

Julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain 5 a luvun 2 §:n 2 momentissa on säädetty, että taloudellisilla tai tuotannollisilla perusteilla irtisanottuun rinnastetaan henkilö, joka on irtisanonut työsopimuksensa työsopimuslain

5 luvun 7 §:n mukaisesti lomautuksen kestänyt yhdenjaksoisesti vähintään 200 päivää. Ehdotettu 1 momentin 6 kohta vastaisi asiasäällöltään voimassa olevaa lakia, mutta selkeyden vuoksi kohtaan lisättäisiin viittaus 1 kohdassa tarkoitettuun työhistoriaedellytykseen.

Voimassa olevan 2 pykälän 3 momentissa on säädetty, että työnhakijan on pyydettävä työllistymisohjelman laatimista 30 päivän kuluessa työsuhteen päättymisestä. Ehdotuksessa 2 momentissa ehdotetaan selkeyden vuoksi säädettäväksi, että ohjelman laatimista olisi pyydettävä 30 päivän kuluessa työsuhteen päättymisestä, mutta tilanteissa, joissa henkilö ei hakeudu työ- ja elinkeinotoimiston palveluiden piiriin työllistymisohjelman laatimisen edellytysten täytyttyä esimerkiksi uuden työsuhteen, vanhemmuuteen liittyvän vapaan tai muun työttömyysturvalain (1290/2002) 2 luvun 11 §:n 2 momentissa tarkoitetun hyväksyttävän syyn takia, ohjelma voitaisiin laatia, kunhan sitä on pyydetty esteen lakattua.

Ehdotuksessa 2 §:n 1 momentin 4 ja 5 kohdassa työsuhte jatkuu lomautuksen aikana ja 2 momentissa ehdotetaan tämän vuoksi lisäksi säädettäväksi, että lomautetun työnhakijan tulisi pyytää työllistymisohjelman laatimista 30 kalenteripäivän kuluessa siitä, kun hän on täyttänyt 1 momentin 4 tai 5 kohdassa tarkoitetut lomautuksen kestoja koskevat edellytykset, toisin sanoen ollut lomautettuna yhdenjaksoisesti vähintään 180 kalenteripäivää tai saanut lomautusilmoituksen, jonka mukaan lomautus yhdessä mahdollisen jo toteutuneen lomautuksen kanssa tulisi yhdenjaksoisesti kestäämään vähintään 180 kalenteripäivää.

1.3 Työhistoria

Julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain 5 a luvun 2 §:n 3 momentissa ehdotetaan säädettäväksi, että työnhakijan työhistoria otettaisiin huomioon työnhakijan tai työnantajan esittämän luotettavan selvityksen mukaisena. Koska työllistymisohjelman laatimisella on vaikutusta maksettavan työttömyysetuuden määrään eikä etuuden maksaja työttömyysturvalakiin ehdotettujen muutosten perusteella enää tutkisi työhistoriaedellytyksen täyttymistä, ei ole mahdollista, että työ-

historia otettaisiin huomioon pelkästään työnantajan ilmoituksen mukaisena. Luotettavana selvityksenä pidettäisiin esimerkiksi työtodistusta tai nimikirjanotetta, josta ilmenee palvelussuhteen kesto.

Työhistorian keston laskeminen työ- ja elinkeinotoimistossa eikä työttömyyskassassa tai Kansaneläkelaitoksen toimistossa olisi perusteltua, koska työllistymisohjelman laatimista voi pyytää jo irtisanomisaikana, eikä työnhakija tällöin vielä asioi etuuden maksajan kanssa. Lisäksi työttömyysetuutta haetaan takautuvasti. Tällöin työllistymisohjelman laatiminen ja muutosturvan toimintamalliin liittyvien palveluiden aloittaminen voisi viivästyä, jos muutosturvan piiriin kuuluminen selviäisi vasta maksajan käsiteltävä etuushakemuksen. Etuuden maksaja ei myöskään nykyisin kerää tietoja viiden vuoden työhistoriasta. Sen sijaan työ- ja elinkeinotoimistolla tällaisia tietoja voi olla, kun henkilön ilmoittautuessa työnhakijaksi työ- ja elinkeinotoimisto on selvittänyt hänen työhistoriaansa tarkoituksenmukaisten palveluiden tarjoamiseksi sekä työsuhteen päättymissyyn tarkistamiseksi.

1.4 Työllistymisohjelman voimassaolo ja lakkaaminen

Julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain 5 a luvun 5 §:ssä säädetään työllistymisohjelman voimassaolosta. Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan tehtäväksi työvoimatoimistojen muuttumisesta työ- ja elinkeinotoimistoiksi johtuva tekninen muutos. Pykälän 2 momenttia puolestaan ehdotetaan muutettavaksi siten, että työllistymisohjelma lakkaisi, kun työnhakija on saanut enimmäisajan työttömyyspäivärahaa. Henkilölle tulisi uuden oikeus työllistymisohjelmaan, jos hän täyttää jonkin 2 §:n 1 momentissa tarkoitettua edellytyksistä ja on työnhakijana. Vaikka työnhakijalle olisi aikaisemmin laadittu työllistymisohjelma, aiempi työhistoria voitaisiin lukea hyväksi, kunhan muun muassa tarkastelujaksoja koskevat edellytykset täyttyisivät.

Voimassa olevasta laista poiketen laissa ei ehdoteta enää säädettäväksi työllistymisohjelman lakkaamisesta, kun henkilö pyytää lakkaamista. Nykyisin työnhakijan pyydettyä

työllistymisohjelman lakkaamista työ- ja elinkeinotoimisto laatii työnhakijan kanssa työnhakusuunnitelman, jonka laatimiseen työnhakijalla on velvollisuus osallistua työttömyysetuuden saamisen edellytyksenä. Työllistymisohjelman korvaamista työnhakusuunnitelmalla ei voida pitää perusteltuna työ- ja elinkeinotoimiston palveluiden näkökulmasta, koska se on omiaan aiheuttamaan katkoksen ohjelmassa sovittujen palveluiden tarjoamiseen ennen kuin työnhakusuunnitelma saadaan laadittua. Samalla ohjelman korvaaminen suunnitelmalla kuluttaa tarpeettomasti työ- ja elinkeinotoimiston resursseja. Työllistymisohjelman laatiminen perustuisi siten edelleen työnhakijan omaan pyyntöön, mutta kun ohjelma olisi laadittu, se olisi olemassa kunnes se lakkaisi työttömyyspäivärahan enimmäisajan täyttymisen vuoksi.

Laissa ei ehdoteta myöskään enää säädettäväksi työllistymisohjelman lakkaamisesta, kun työnhakija täyttää uudelleen työllistymisohjelman laatimisen edellytykset ja hänen kanssaan laaditaan uusi työllistymisohjelma. Tällä ei olisi vaikutusta työnhakijan oikeuksiin tai velvollisuuksiin, koska työttömyysturvalakiin on ehdotettu muutoksia, joiden perusteella työllistymisohjelmallisen enimmäisaikojen seuraaminen erotettaisiin uuden työllistymisohjelman laatimisesta.

1.5 Koulutustuki

Julkisesta työvoimapolusta annetun lain 9 luvun 2 §:n 2 momenttiin ehdotetaan tehtäväksi työttömyysturvalain muuttamisesta johtuva työllistymisohjelmallisen maksamisen enimmäisaikaa koskeva pykäläviitta.

1.6 Siirtymäsäännös

Taloudellinen taantuma on vaikuttanut työnantajien mahdollisuuksiin tarjota työntekijöille työtä ja johtanut lomautuksiin jo ennen lain ehdotettua voimaantuloa. Tämän vuoksi ehdotetaan, että työnhakijalla olisi oikeus työllistymisohjelmaan, jos 5 a luvun 2 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettu lomautusilmoitus on annettu ennen lain voimaantuloa mutta aikaisintaan 1 päivänä tammikuuta 2009. Mainitun momentin 4 ja 5 kohdassa tarkoitettuun toteutuneen lomau-

tusajan 180 kalenteripäivän edellytykseen puolestaan voitaisiin lukea toteutunut lomautusaika 1 päivästä tammikuuta 2009 alkaen. Tätä aiempaa lomautusaikaa ei edellytystä selvitetäessä otettaisi huomioon.

2 Esityksen vaikutukset

Esityksellä pyritään parantamaan lomautettujen ja määräaikaisissa palvelussuhteissa työskentelevien mahdollisuuksia osallistua työllistymistä edistäviin toimiin. Yhdessä työttömyysturvalakiin ehdotettujen muutosten kanssa esitys parantaisi muutosturvan piiriin tulevien henkilöiden taloudellisia valmiuksia ottaa osaa mainittuihin toimiin. Taavoitteena on näin parantaa ja ylläpitää työnhakijoiden ammatillista osaamista ja nopeuttaa heidän työllistymistään.

Esityksellä ei ole välittömiä vaikutuksia valtiontalouteen. Lomautetut ja määräaikaisen työn päätyttyä työttömäksi jääneet voivat nykyisinkin päästä muun muassa työvoimakoulutukseen. Muutosturvan laajentaminen lisää työllistymisohjelman piiriin tulevien henkilöiden määrää, mikä puolestaan yhdessä talous- ja työmarkkinatilanteen kanssa lisää työvoimakoulutuksen kysyntää.

Työnantajat ovat ilmoittaneet työ- ja elinkeinotoimistoille vuoden 2009 helmikuun puolivälin jälkeen alkavista, vähintään 10 työntekijää koskevista lomautuksista noin 420 työpaikalla (tilanne 16.2.2009). Lomautettavia työntekijöitä on yhteensä noin 37 800, joista toistaiseksi lomautetaan noin 1 700 ja määräaikaisesti noin 21 400 työntekijää. Määräaikaisten lomautusten ilmoitettu ennakoitu kesto on keskimäärin 44 päivää. Noin 14 700 lomautettavan osalta työnantajat eivät ole ilmoittaneet lomautuksen aiottua kesto.

Vuoden 2009 helmikuun puolivälissä määräämättä lomautettuja työntekijöitä, joiden lomautus oli jatkunut vähintään 180 päivää ja lomautus koski vähintään 10 työntekijää, oli noin 1000. Nämä henkilöt ovat rekisteröityneet työnhakijoiksi työnantajan tekemän ns. ryhmälomautusilmoituksen perusteella. Lisäksi työ- ja elinkeinotoimistoihin oli tammikuun 2009 seurantatiedon mukaan rekisteröitynyt henkilökohtaisesti työnhakijoiksi noin 26 500 lomautettua. Nämä henkilöt ovat pää-

osin oletettavasti toistaiseksi lomautettuja tai määräaikaisesti lomautettuja sellaisilta työpaikoilta, joilla lomautus koskee alle 10 työntekijää. Henkilökohtaisesti työnhakijaksi rekisteröityneistä osa täyttäisi lomautuksen kestoja koskevan edellytyksen muutosturvan piiriin pääsemiseksi.

Lomautettujen työhistoriasta ei ole saatavissa tietoja, eikä sen vuoksi voida arvioida, kuinka moni lomautetuista täyttäisi sekä muutosturvan piiriin pääsemisen edellytyksenä olevan lomautuksen kestoja että työhistoriaa koskevan edellytyksen.

Vastaava tilanne on määräaikaisten työntekijöiden kohdalla. Vuonna 2008 alkoi noin 781 000 työttömyysjaksoa, joista työttömyyttä edeltävän työsuhteen päättymissyynä oli työn määräaikaisuus noin 447 000 tapauksessa. Joukossa on henkilöitä, jotka ovat olleet toistuvasti määräaikaisessa työsuhteessa ja jääneet tämän jälkeen työttömiksi. Määräaikaisessa työsuhteessa olleiden työhistoriaa ei tilastoida.

Muutosturvan laajentaminen aiheuttaisi työ- ja elinkeinotoimistoissa jonkin verran työn lisääntymistä, koska muutosturvan piiriin tulevilla on pyynnöstään oikeus yhdessä työ- ja elinkeinotoimiston kanssa laadittuun työllistymisohjelmaan. Toisaalta työllistymisohjelma korvaa työnhakusuunnitelman, joka työnhakijan kanssa tehtäisiin määräaikaisia, vähintään 10 työntekijää koskevia lomautuksia lukuun ottamatta joka tapauksessa. Lisäksi työ- ja elinkeinotoimisto tekee muutosturvaan liittyen työnantajakäyntejä suuremmille työpaikoille, joilla tehdään irtisanomisia tai lomautuksia. Myös toimenpiteiden järjestämiseen muutosturvan toimintamallin piiriin kuuluville tarvitaan työ- ja elinkeinotoimiston työpanosta.

Muutosturvan laajentamisesta johtuvaan työ- ja elinkeinotoimistojen työmäärän kasvuun on varauduttu esittämällä vuoden 2009 ensimmäisessä lisätalousarviossa työ- ja elinkeinotoimistojen määräaikaiseen resurssi-

tarpeeseen 1,2 miljoonaa euroa. Lomautettujen työllistämisen, koulutus- ja erityistoimien tarpeeseen on lisätalousarviossa varauduttu esittämällä näihin toimiin 7 miljoonaa euroa.

Muutosturvan laajentaminen lomautettuihin kohdistuisi erityisesti miehiin. Henkilökohtaisesti työnhakijaksi työ- ja elinkeinotoimistoon ilmoittautuneita lomautettuja oli tammikuun 2009 seurantatiedon perusteella eniten teollisuuden ja rakentamisen toimialoilta. Toisaalta naiset ovat miehiä useammin määräaikaisessa työsuhteessa.

3 Asian valmistelu

Työmarkkinajärjestöt sopivat 21 päivänä tammikuuta 2009 eläkepolitiikkaa ja työttömyysturva koskevista esityksistä vuosille 2009 – 2014. Kokonaisuuteen sisältyi muutosturvan laajentamista koskeva esitys, jonka hallitus otti osaksi elvytystoimiaan.

Esitys on valmisteltu työ- ja elinkeinoministeriössä yhteistyössä sosiaali- ja terveysministeriön ja Akavan, Elinkeinoelämän keskusliitto EK:n, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK:n ja Toimihenkilökeskusjärjestö STTK:n kanssa.

4 Riippuvuus muista esityksistä

Lakiesitys on riippuvainen työttömyysturvalain 5, 6, 10 ja 11 lukua koskevasta kevätistuntokaudella 2009 annettavasta sosiaali- ja terveysministeriön valmistelemasta hallituksen esityksestä.

5 Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulemaan voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2009.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain muuttamisesta

Annettu Helsingissä päivänä kuuta 2009

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan julkisesta työvoimapalvelusta 30 päivänä joulukuuta 2002 annetun lain (1295/2002) 5 a luvun 2 ja 5 § sekä 9 luvun 2 §:n 2 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 458/2005, seuraavasti:

5 a luku

Muutosturva ja siihen liittyvä työllistymisohjelma

2 §

Oikeus työllistymisohjelmaan

Työllistymisohjelmaan on oikeus työnhakijalla:

1) jonka työnantaja on irtisanonut työsopimuslain 7 luvun 3, 7 tai 8 §:ssä tarkoitetuista taloudellisista tai tuotannollisista syistä ja jolle ennen irtisanomisajan päättymistä kertyisi yhteensä vähintään kolmen vuoden mittainen työhistoria saman tai eri työnantajien työssä;

2) joka on työsuhteen päättyessä ollut määräaikaisessa työsuhteessa samaan työnantajaan keskeytyksittä vähintään kolme vuotta tai määräaikaisissa työsuhteissa samaan työnantajaan yhteensä vähintään 36 kuukautta viimeksi kuluneiden 42 kuukauden aikana;

3) jonka työsuhte on päättynyt työsopimuksen määräaikaisuuden takia ja jolle työsuhteen päättyessä on kertynyt työhistoriaa saman tai eri työnantajien työssä yhteensä

vähintään viisi vuotta työsuhteen päättymistä edeltäneiden seitsemän vuoden aikana;

4) joka lomautetaan vähintään 180 päiväksi ja jolla on lomautusilmoituksen saadessaan 1 kohdassa tarkoitettu työhistoria;

5) joka on ollut yhdenjaksoisesti lomautettuna 180 päivää ja jolla on tällöin 1 kohdassa tarkoitettu työhistoria;

6) joka on irtisanonut työsopimuksensa työsopimuslain 5 luvun 7 §:n mukaisesti lomautuksen kestänyttä yhdenjaksoisesti vähintään 200 päivää ja jolla on työsuhteen päättyessä 1 kohdassa tarkoitettu työhistoria.

Työllistymisohjelma on laadittava viipymättä, kun työllistymisohjelmaan oikeutettu työnhakija sitä pyytää. Työnhakijalla ei ole oikeutta työllistymisohjelmaan, jos pyyntö esitetään myöhemmin kuin 30 päivän kuluttua työsuhteen päättymisestä tai 1 momentin 4 tai 5 kohdassa tarkoitettujen lomautuksen kestoja koskevien edellytysten täyttymisestä, ellei pyynnön esittäminen myöhemmin johdu työssäoloehtoon luettavassa työssä olemisesta tai työttömyysturvalain 2 luvun 11 §:n 2 momentissa tarkoitetuista seikoista taikka oikeuden epäminen muutoin ole kohtuutonta.

Työnhakijan työssäoloaika otetaan huomioon työnhakijan tai työnantajan esittämän luotettavan selvityksen mukaisena.

5 §

Työllistymisohjelman voimassaolo

Työllistymisohjelma on voimassa sen ajan, jonka henkilö on työnhakijana. Työ- ja elinkeinotoimisto ja työnhakija tarkistavat ja täydentävät työllistymisohjelmaa tarvittaessa.

Työllistymisohjelma lakkaa, kun työnhakijan oikeus työttömyyspäivärahaan päättyy enimmäisajan täyttymisen vuoksi.

9 luku

Koulutustuki

2 §

Koulutustuki

Täysimääräinen perustuki on työttömyysturvalain 6 luvun 1 §:n 1 momentissa tarkoitettuna peruspäivärahan, korotusosalla korotettuna peruspäivärahan tai työllistymisohjelmallisella korotettuna peruspäivärahan suuruinen siten kuin työttömyysturvalain 6 luvun 1 §:n 1 momentissa, 3, 3 a, 3 b ja 11 §:ssä säädetään. Täysimääräinen ansiotuki muodostuu perusosasta ja ansio-osasta tai perusosasta ja työllistymisohjelmallisesta siten kuin työttömyysturvalain 6 luvun 1 §:n 2 momentissa, 2, 3, 3 a, 3 b, 4, 5, 10 ja 11 §:ssä säädetään ansiopäivärahasta. Koulutustukeen ei kuiten-

kaan sovelleta, mitä työttömyysturvalain 6 luvun 3 §:n 3 momentissa säädetään korotettuna ansio-osan ja peruspäivärahan korotusosan enimmäiskestosta. Koulutustuki maksetaan työttömyysturvalain 6 luvun 1 §:n 1 momentin ja 2 §:n 2 momentin mukaisesti korotettuna myös sellaiselle opiskelijalle, joka on saanut mainitun lain mukaista peruspäivärahan korotusosaa ja ansiopäivärahan korotettua ansio-osaa 150 päivältä.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2009.

Lain 5 a luvun 2 §:n 1 momentin 4 kohtaa sovellettaessa otetaan huomioon 1 päivänä tammikuuta 2009 tai sen jälkeen annettu lomautusilmoitus. Mainitun lainkohdan 4 ja 5 kohtaa sovellettaessa otetaan huomioon toteutunut lomautus 1 päivästä tammikuuta 2009. Jos lomautusilmoitus on annettu tai työnhakija täyttää 5 a luvun 1 momentin 4 tai 5 kohdassa tarkoitettuja edellytykset ennen lain voimaantuloa, edellytyksenä työllistymisohjelman laatimiselle on lisäksi, että ohjelman laatimista pyydetään viimeistään 31 päivänä heinäkuuta 2009, ellei ohjelman laatimista koskevan oikeuden epäminen ole kohtuutonta.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 27 päivänä maaliskuuta 2009

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Työministeri *Tarja Cronberg*

*Liite
Rinnakkaisteksti*

Laki

julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan julkisesta työvoimapalvelusta 30 päivänä joulukuuta 2002 annetun lain (1295/2002) 5 a luvun 2 ja 5 § sekä 9 luvun 2 §:n 2 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 458/2005, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

5 a luku

5 a luku

Muutosturva ja siihen liittyvä työllistymisohjelma

Muutosturva ja siihen liittyvä työllistymisohjelma

2 §

2 §

Oikeus työllistymisohjelmaan

Oikeus työllistymisohjelmaan

Työllistymisohjelmaan on oikeus työnhakijalla, jonka työnantaja on irtisanonut *taloudellisilla tai tuotannollisilla perusteilla* ja jolle ennen irtisanomisajan päättymistä kertyisi yhteensä vähintään kolmen vuoden mittainen työhistoria saman tai eri työnantajien työssä. *Oikeus työllistymisohjelmaan on lisäksi työnhakijalla*, joka on työsuhteen päättyessä ollut määräaikaisessa työsuhteessa samaan työnantajaan keskeytyksittä vähintään kolme vuotta tai määräaikaisissa työsuhteissa samaan työnantajaan yhteensä vähintään 36 kuukautta viimeksi kuluneen 42 kuukauden aikana.

Työllistymisohjelmaan on oikeus *työnhakijalla*:

1) jonka työnantaja on irtisanonut *työsopimuslain 7 luvun 3, 7 tai 8 §:ssä tarkoitetuista taloudellisista tai tuotannollisista syistä* ja jolle ennen irtisanomisajan päättymistä kertyisi yhteensä vähintään kolmen vuoden mittainen työhistoria saman tai eri työnantajien työssä;

2) joka on työsuhteen päättyessä ollut määräaikaisessa työsuhteessa samaan työnantajaan keskeytyksittä vähintään kolme vuotta tai määräaikaisissa työsuhteissa samaan työnantajaan yhteensä vähintään 36 kuukautta viimeksi *kuluneiden* 42 kuukauden aikana;

3) jonka *työsuhde on päättynyt työsopimuksen määräaikaisuuden takia ja jolle työsuhteen päätyessä on kertynyt työhistoriaa saman tai eri työnantajien työssä yhteensä vähintään viisi vuotta työsuhteen päättymistä edeltäneiden seitsemän vuoden aikana*;

4) joka lomautetaan vähintään 180 päiväksi ja jolla on lomautusilmoituksen saadessaan 1 kohdassa tarkoitettu työhistoria;

5) joka on ollut yhdenjaksoisesti lomautettuna 180 päivää ja jolla tällöin on 1 kohdassa tarkoitettu työhistoria;

6) joka on irtisanonut työsopimuksensa työsopimuslain 5 luvun 7 §:n mukaisesti lomautuksen kestänyt yhdenjaksoisesti vähintään 200 päivää ja jolla on työsuhteen päättyessä 1 kohdassa tarkoitettu työhistoria.

Taloudellisilla tai tuotannollisilla perusteilla irtisanottuun rinnastetaan työnhakija, joka on irtisanonut työsopimuksensa työsopimuslain 5 luvun 7 §:n mukaisesti lomautuksen kestänyt yhdenjaksoisesti vähintään 200 päivää.

Työllistymisohjelma on laadittava viipymättä, kun työllistymisohjelmaan oikeutettu työnhakija sitä pyytää. Työnhakijalla ei ole oikeutta työllistymisohjelmaan, jos pyyntö esitetään myöhemmin kuin 30 päivän kuluttua työsuhteen päättymisestä, *ellei oikeuden epäminen ole kohtuutonta.*

Työllistymisohjelma on laadittava viipymättä, kun työllistymisohjelmaan oikeutettu työnhakija sitä pyytää. Työnhakijalla ei ole oikeutta työllistymisohjelmaan, jos pyyntö esitetään myöhemmin kuin 30 päivän kuluttua työsuhteen päättymisestä tai 1 momentin 4 tai 5 kohdassa tarkoitettujen lomautuksen kestoja koskevien edellytysten täyttymisestä, *ellei pyynnön esittäminen myöhemmin johdu työssäoloehtoon luettavassa työssä olemisesta tai työttömyysturvalain 2 luvun 11 §:n 2 momentissa tarkoitetuista seikoista taikka oikeuden epäminen muutoin ole kohtuutonta.*

Työnhakijan työssäoloaika otetaan huomioon työnantajan ilmoituksen tai työnhakijan esittämän luotettavan selvityksen mukaisena.

Työnhakijan työssäoloaika otetaan huomioon työnhakijan tai työnantajan esittämän luotettavan selvityksen mukaisena.

5 §

Työllistymisohjelman voimassaolo

Työllistymisohjelma on voimassa sinä aikana, kun henkilö on työnhakijana. Työvoimatoimisto ja työnhakija tarkistavat ja täydentävät työllistymisohjelmaa tarvittaessa.

Työllistymisohjelma lakkaa, kun henkilö sitä pyytää tai hän uudelleen täyttää 2 §:n 1 ja 2 momentin mukaiset työllistymisohjelman laatimisen edellytykset ja hänen kanssaan laaditaan uusi työllistymisohjelma. Työllistymisohjelma lakkaa myös, kun työnhakijan oikeus työttömyyspäivärahaan päättyy enimmäisajan täyttymisen vuoksi.

5 §

Työllistymisohjelman voimassaolo

Työllistymisohjelma on voimassa sen ajan, jonka henkilö on työnhakijana. Työ- ja elinkeinotoimisto ja työnhakija tarkistavat ja täydentävät työllistymisohjelmaa tarvittaessa.

Työllistymisohjelma lakkaa, kun työnhakijan oikeus työttömyyspäivärahaan päättyy enimmäisajan täyttymisen vuoksi.

9 luku

Koulutustuki

2 §

Koulutustuki

Täysimääräinen perustuki on työttömyysturvalain 6 luvun 1 §:n 1 momentissa tarkoitettun peruspäivärahan, korotusosalla korotettun peruspäivärahan tai työllistymisohjelmallisällä korotettun peruspäivärahan suuruinen siten kuin työttömyysturvalain 6 luvun 1 §:n 1 momentissa, 3, 3 a ja 11 §:ssä säädetään. Täysimääräinen ansiotuki muodostuu perusosasta ja ansio-osasta tai perusosasta ja työllistymisohjelmallisestä siten kuin työttömyysturvalain 6 luvun 1 §:n 2 momentissa, 2, 3, 3 a, 4, 5, 10 ja 11 §:ssä säädetään ansiopäivärahasta. Koulutustukeen ei kuitenkaan sovelleta, mitä työttömyysturvalain 6 luvun 3 §:n 3 momentissa säädetään korotettun ansio-osan ja peruspäivärahan korotusosan enimmäiskestosta. Koulutustuki maksetaan työttömyysturvalain 6 luvun 1 §:n 1 momentin ja 2 §:n 2 momentin mukaisesti korotettuna myös sellaiselle opiskelijalle, joka on saanut sanotun lain mukaista peruspäivärahan korotusosaa ja ansiopäivärahan korotettua ansio-osaa 150 päivältä.

9 luku

Koulutustuki

2 §

Koulutustuki

Täysimääräinen perustuki on työttömyysturvalain 6 luvun 1 §:n 1 momentissa tarkoitettun peruspäivärahan, korotusosalla korotettun peruspäivärahan tai työllistymisohjelmallisällä korotettun peruspäivärahan suuruinen siten kuin työttömyysturvalain 6 luvun 1 §:n 1 momentissa, 3, 3 a, 3 b ja 11 §:ssä säädetään. Täysimääräinen ansiotuki muodostuu perusosasta ja ansio-osasta tai perusosasta ja työllistymisohjelmallisestä siten kuin työttömyysturvalain 6 luvun 1 §:n 2 momentissa, 2, 3, 3 a, 3 b, 4, 5, 10 ja 11 §:ssä säädetään ansiopäivärahasta. Koulutustukeen ei kuitenkaan sovelleta, mitä työttömyysturvalain 6 luvun 3 §:n 3 momentissa säädetään korotettun ansio-osan ja peruspäivärahan korotusosan enimmäiskestosta. Koulutustuki maksetaan työttömyysturvalain 6 luvun 1 §:n 1 momentin ja 2 §:n 2 momentin mukaisesti korotettuna myös sellaiselle opiskelijalle, joka on saanut *mainitun* lain mukaista peruspäivärahan korotusosaa ja ansiopäivärahan korotettua ansio-osaa 150 päivältä.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2009.

Lain 5 a luvun 2 §:n 1 momentin 4 kohtaa sovellettaessa otetaan huomioon 1 päivänä tammikuuta 2009 tai sen jälkeen annettu lomautusilmoitus. Mainitun lainkohdan 4 ja 5 kohtaa sovellettaessa otetaan huomioon toteutunut lomautus 1 päivästä tammikuuta 2009. Jos lomautusilmoitus on annettu tai työnhakija täyttää 5 a luvun 1 momentin 4 tai 5 kohdassa tarkoitettut edellytykset ennen lain voimaantuloa, edellytyksenä työllistymisohjelman laatimiselle on lisäksi, että ohjelman laatimista pyydetään viimeistään 31 päivänä heinäkuuta 2009, ellei ohjelman laatimista koskevan oikeuden epäminen ole kohtuutonta.

Voimassa oleva laki

HE 38/2009 vp
Ehdotus

11

*Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä
lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpi-
teisiin.*
